

Bestuur

Postbus 4874, 6401 JP Heerlen

Minister van SZW

Heerlen,
19 augustus
2011**Bezoekadres:**
Oude Lindestraat 70
6411 EJ Heerlen**Telefoon:**
045 - 579 7274**Fax:**
045 - 579 3475**Ons kenmerk:**
BB 11-327**Bijlage:****email:**
nicole.beuken@abp.nl

Onderwerp: voorontwerp Wet versterking bestuur pensioenfondsen

Het bestuur van ABP heeft kennis genomen van het voorontwerp van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en maakt graag gebruik van de geboden gelegenheid hierop te reageren. Op de eerste plaats is het bestuur verheugd dat er een voorontwerp van wet ligt, omdat daarmee de discussie over de gewenste en noodzakelijke veranderingen in de pensioenfondsbesturing verder gevoerd kan worden. Maar het bestuur van ABP wil ook een aantal zorgen aangaande het voorontwerp van wet onder uw aandacht brengen. Onderstaand lichten wij onze zorgen nader toe.

Algemeen

Het bestuur onderschrijft het belang van goed pensioenfondsbestuur. Goede besturing dient in het algemeen bij te dragen aan de realisatie van de doelstellingen van de onderneming of organisatie die bestuurd wordt en dient voor de lange termijn toegevoegde waarde te creëren. Transparantie, eenvoud en eenduidigheid zijn daarbij belangrijke uitgangspunten voor de te kiezen structuur. En in goede besturing dient aandacht te zijn voor deskundigheid van het bestuur, (mede)zeggenschap van de direct belanghebbenden, intern toezicht en verantwoording. De vraag is of het voorliggende voorontwerp van wet in voldoende mate consistent is op deze uitgangspunten. Hoewel enkele actuele vraagstukken rond de besturing van pensioenfondsen wel geadresseerd zijn, is niet steeds duidelijk welke uitgangspunten ten grondslag hebben gelegen aan de gekozen oplossingsrichtingen. Wij lichten dit hieronder nader toe aan de hand van enkele concrete thema's.

Deskundigheid

Een van de belangrijkste aanleidingen voor het voorontwerp van wet is dat uit de onderzoeken van de Commissie Frijns en DNB kwam dat het van groot belang is de deskundigheid van het bestuur van pensioenfondsen te versterken. Het voorontwerp van wet besteedt hier op meerdere wijzen aandacht aan: versterking van de deskundigheid van besturen binnen het bestaande model - hiertoe heeft al een verscherping plaatsgevonden van de deskundigheidstoets (beleidsregel deskundigheid van 1 januari 2011) – introduceren van alternatieve bestuursmodellen (extern model en one-tier).

Nu het belang van deskundigheid een van de belangrijkste uitgangspunten van dit voorontwerp is, roept dit de vraag op hoe dit zich verhoudt tot de voorgeschreven verkiezingen voor vertegenwoordigers van pensioengerechtigden. Waarbij zich direct de vraag aandient op welke wijze het bestuur de deskundigheid van die bestuursleden kan waarborgen. Uit het voorontwerp van wet wordt dit niet duidelijk.

In het voorontwerp is er voor gekozen de deskundigheid langs de weg van de bestuursleden te borgen. Daarmee wordt voorbij gegaan aan het feit dat een bestuur deskundigheid ook op andere wijzen kan organiseren. Dit kan bijvoorbeeld door de instelling van een bestuursbureau, het instellen van specifieke commissies van het bestuur, al dan niet aangevuld met specifieke deskundigen van buiten het bestuur en/of het inhuren van gerichte externe deskundigheid. Het voorontwerp van wet spreekt hier niet over, terwijl dit toch ook zeer wel mogelijkheden zijn die in de totale beoordeling van de deskundigheid van de pensioenfondsbesturing minstens zouden moeten worden meegewogen.

Goedkeuringsrechten

In het voorontwerp van wet worden goedkeuringsbevoegdheden geïntroduceerd. In het paritaire bestuursmodel ligt de goedkeuringsbevoegdheid bij de raad van toezicht. In het externe bestuursmodel zijn goedkeuringsbevoegdheden bij de raad van toezicht ondergebracht en zijn er goedkeuringsbevoegdheden toebedeeld aan het belanghebbendenorgaan.

Ons inziens heeft het de voorkeur om de deelnemersraad of het belanghebbendenorgaan de bevoegdheid te geven om bij gekwalificeerde meerderheid te besluiten het bestuur (en eventueel ook individuele bestuursleden) naar huis te sturen. Van deze bevoegdheid zou bijvoorbeeld gebruik kunnen worden gemaakt wanneer er geen sprake is van een goede evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Hierdoor zal het bestuur meer rekenschap afleggen aan het medezeggenschapsorgaan. De introductie van goedkeuringsrechten ten aanzien van een aantal besluiten die direct de belangen van het fonds raken, leidt daarentegen tot inefficiënte en stroperige besluitvorming. Gelet op de risico's waarmee fondsen worden geconfronteerd is dit vanuit het oogpunt van goede besturing geen goede zaak. Wij zijn ons er van bewust dat het vennootschappelijk model hieraan wellicht ten grondslag heeft gelegen. In dat verband wijzen wij erop dat de goedkeuringsrechten van een RvC in een vennootschap toch van een wat andere aard zijn dan de bevoegdheden die hier aan een RvT (en aan een belanghebbendenorgaan) worden toegewezen.

Ook uit het oogpunt van een transparante en eenvoudige structuur is het toekennen van goedkeuringsrechten geen goede zaak. Met name in het extern bestuursmodel is er geen sprake van een transparante en eenvoudige structuur omdat er zowel goedkeuringsrechten worden toegekend aan de raad van toezicht als aan het belanghebbendenorgaan. Het neerleggen van goedkeuringsrechten bij beide organen komt de gewenste stroomlijning niet ten goede.

Een ander opmerkelijk punt in het voorontwerp is dat er goedkeuringsrechten bij de raad van toezicht worden neergelegd. Zeker gezien het feit dat de besluiten waarvoor goedkeuring wordt voorgeschreven met name de belangen van de belanghebbenden zelf raken (met name in het paritaire bestuursmodel). Het ligt niet voor de hand deze goedkeuringsrechten neer te leggen bij een orgaan dat bestaat uit externen.

Meer algemeen kan het goedkeuringsvereiste bijzondere situaties opleveren. Zo heeft het goedkeuringsvereiste betrekking op besluiten omtrent de premie. Indien hierbij de goedkeuring door het belanghebbendenorgaan is onthouden heeft dit besluit toch bindende kracht naar derden. De vraag is welke gevolgen dit vervolgens zal hebben. Het wetsvoorstel geeft hierover geen duidelijkheid.

Ten slotte willen wij in dit kader in meer algemene zin opmerken dat er bij een toedeling van bevoegdheden aan andere gremia dan het bestuur van een pensioenfonds nadrukkelijk voor moet worden gewaakt dat het bestuur zijn verantwoordelijkheden nog gestand kan doen.

Deelbelangen in het bestuur

Om tot een goede uitvoering van het pensioencontract te komen is het van groot belang dat sociale partners als contractpartijen bij de pensioenovereenkomst hun verantwoordelijkheid in het bestuur behouden. Pensioenafspraken kunnen immers niet los worden gezien van het totale pakket van arbeidsvoorwaarden.

Daarnaast dienen de individuele werknemers, gepensioneerden en werkgevers zich goed vertegenwoordigd te voelen bij het pensioenfonds, mede ook met het oog op het zo noodzakelijke behoud van draagvlak voor het pensioenfonds. Het is van belang dat het bestuur op basis van expertise en deskundigheid slagvaardig en afgewogen besluiten kan nemen. Het introduceren van deelbelangen in het bestuur zet de solidariteit en slagvaardigheid van fondsen onder druk en uiteindelijk ook de solidariteit die ten grondslag ligt aan ons stelsel.

Volledigheidshalve merken wij in dit kader nog op dat het opnemen van gepensioneerden in het bestuur van pensioenfondsen naar onze visie niet noodzakelijkerwijs tot wijziging van de medezeggenschap zou hoeven te leiden; ook in dat geval blijft medezeggenschap van wezenlijk belang.

Samenvattend

Samenvattend zijn onze belangrijkste zorgpunten die wij in deze consultatieronde naar voren willen brengen de volgende:

- het is onduidelijk hoe het bestuur de deskundigheid van de bestuursleden kan waarborgen indien er sprake is van voorgeschreven verkiezingen voor vertegenwoordigers van pensioengerechtigden;
- in de totale beoordeling van de deskundigheid zou niet alleen de deskundigheid van de bestuursleden een rol moeten spelen maar zouden ook andere wijzen van het organiseren van deskundigheid een rol moeten spelen;
- het heeft het de voorkeur om de deelnemersraad of het belanghebbendenorgaan de bevoegdheid te geven om bij gekwalificeerde meerderheid te besluiten het bestuur (evt. ook individuele bestuursleden) naar huis te sturen boven het geven van goedkeuringsrechten;
- het neerleggen van goedkeuringsrechten bij twee organen komt de gewenste stroomlijning niet ten goede;
- het ligt niet voor de hand deze goedkeuringsrechten neer te leggen bij een orgaan dat bestaat uit externen;
- de gevolgen van het onthouden van goedkeuring op een reeds genomen besluit zijn onduidelijk;
- het introduceren van deelbelangen in het bestuur zet de solidariteit en slagvaardigheid van fondsen onder druk en uiteindelijk ook de solidariteit die ten grondslag ligt aan ons stelsel.

Zoals al in de aanhef van deze brief aangegeven, onderschrijven wij het belang van goed pensioenfondsbestuur en zijn wij verheugd onze inbreng te kunnen geven in de discussie over de gewenste en noodzakelijke veranderingen in de pensioenfondsbesturing. Wij zouden het zeer op prijs stellen indien u bij de nadere vormgeving van het ontwerp van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen rekening houdt met onze zorgpunten.

Uiteraard zijn wij voor nader overleg beschikbaar.

Hoogachtend,
namens het Bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP,

mr JN van Lunteren,
1^e vice-voorzitter

drs XJ den Uyl,
2^e vice-voorzitter